

Verksamhetsberättelse 2017

Årets viktigaste frågor

- Det omfattande byggandet i Albano i Nationalstadsparken har påbörjats. I den av förbundet initierade referensgruppen verkar förbundet för landskapsmiljö och spridningsvägar.
- En serie offentliga möten har hållits i föreningen Bevara Blasieholmens regi i vilka förbundet har deltagit aktivt med talare. Detaljplanen är överklagad till Mark- och miljödomstolen.
- Proventus planer på en större konferensbyggnad vid Djurgårdsbrunn har övergivits.
- Järfälla kommun har lagt fram ett förslag till naturreservat runt Igelbäcken, som är otillräckligt, och anlägger ett nytt verksamhetsområde i Järvakilen, eventuellt utan att vidta utlovade kompensering åtgärder.
- World Urban Parks har beslutat dela ut en utmärkelse för stora parker.
- Planeringen för en utveckling av Kungliga nationalstadsparken, baserad på de 100 miljoner kr som ställts till förfogande, börjar ta form i konkreta projekt.
- Gasklockan i Hjorthagen har börjat rivras.
- Stockholms stads hantering av Lidingöbro värdshus har anmälts till kommunens revisorer.

Styrelse, revisorer, valberedning

Styrelsen har bestått av elva ordinarie ledamöter och en suppleant

Richard Murray, enskild medlem, ordf.

Märtha Angert Lilliestråle, Haga-Brunnsvikens vänner, vice ordf.

Gunilla Sterner Kumm, Bergshamra för alla, sekreterare

Anne Murray, Föreningen Östermalm, kassör

Bitte Liberg, Föreningen Södermalmsparkernas vänner, ledamot

Bengt Rundquist, Friluftsförbundet Norra Järva, ledamot

Ole Settergren, enskild medlem, ledamot

Johan Tamm, enskild medlem, ledamot

Lennart Tonell, enskild medlem, ledamot

Anders Tranberg, Stockholms Naturskyddsförening, ledamot

Henrik Waldenström, Stockholms ornitologiska förening, ledamot

Torbjörn Schmidt, Naturskyddsföreningen i Sollentuna, suppleant

Allan Edblom, Järfälla naturskyddsförening, har under hela året varit adjungerad till styrelsen.

Jenny Rosen, individuell medlem, adjungerades till styrelsen i december 2017.

Styrelsen har haft 9 sammanträden.

Valberedning

Beatrice Sundberg, Naturskyddsföreningen i Stockholm, sammankallande
Bengt Etzler, individuell medlem
Ella Öström, Haga-Brunnsvikens vänner

Revisorer

Hans Nyhlén, Föreningen Södermalmsparkernas vänner, ordinarie
Klas Langels, Stockholms orienteringsförbund, ordinarie
Per Björkman, Samfundet S:t Erik, revisorssuppleant

Ekonomi

Ekonomi har skötts av Anne Murray, som är förbundets kassör. Antalet medlemsorganisationer är 52 stycken. Nya medlemsföreningar är Trädmästarna och Järfälla Naturskyddsförening. Confidencen har lämnat förbundet. Intäkterna var under 2017 33.700 (förra året 30.575 kr), varav medlemsavgifter från föreningar 15.400 kr (12.750 kr). Föreningar med svag ekonomi medges nedsättning av avgiften med hälften och föreningar som representerar områden utanför parken har en medlemsavgift på 100 kr. Ett mindre antal enskilda medlemmar är anslutna – avgiften per år är 100 kr. Medlemsavgifterna från dessa var 1.400 kr (1.360 kr). Nettokostnaden för årsmöten och konferenser var detta år 19.926 kr (12.611 kr). Båtturen gav i år en förlust på 1.698 kr (648 kr). Försäljning av kartor och böcker inbringade netto 200 kr (400 kr). Förbundet har erhållit 1.500 kr (0 kr) i gåvor.

En före detta styrelsemedlem, Cecilia Lagersvärd, har skänkt 900 kr till förbundet. Allan Edblom har skänkt 600 kr.

Värt att notera är att inbetalade medlemsavgifter i år har ökat något men att inte alla har betalt medlemsavgiften ännu. Antalet medlemmar har hållit sig kring 50 under många år, med viss omsättning.

Kostnaderna har belöpt sig till 53.200 kr (35.095 kr). Av kostnaderna svarar administration för 10.964 kr (3.009 kr). En ny kostnad är medlemsavgiften till World Urban Parks på 3.318 kr. I övrigt är det kostnader för kopiering, tryck, papper, kuvert, transporter, styrelse, deltagande i konferenser m.m. Vid julsammanträdet subventioneras deltagarnas middag ombord på en Vaxholmsbåt med 200 kr per deltagare. Hemsidan har i drift kostat 1.412 kr (2.162 kr). Förbundet stödde ljusfesten kring Brunnsviken i år med 1.000 kr (1.000 kr) och har stött föreningen Blasieholmens vänner med 3.000 kr.

Årets resultat är en förlust på -19.500 kr (-4.520 kr).

Tillgångarna är sammanlagt 73.433 kr (92.944 kr), varav 59.999 kr är tillgångar i en lågriskfond. Det är en blandad fond, som sköts av Nordea. Den består av Nordea Global Dividend Fund, Nordea Stratega ränta och Nordea Swedish Stars, ungefär 20 procent i aktier och 80 procent i räntebärande papper. Fonden har ökat i värde med 3.697 kr under året. Fondavgifterna ligger mellan 0,65 och 1,5 procent.

Administration

I stor utsträckning sköts administrationen nu på elektronisk väg och på distans. Kjell Andersson hämtar post i brevlådan vid Stora Skuggan, som han sedan vidarebefordrar. Kallelser, handlingar och annan information skickas ut elektroniskt till alla föreningar och individuella medlemmar med något

undantag, samtidigt som de läggs ut på Förbundets hemsida. Till de föreningar som inte har e-post skickas handlingarna per post. Förbundet delar lokal med Föreningen Stora Skuggan. Telefonnummer finns på hemsidan till alla styrelsemedlemmar. Förbundet förvarar arkivmaterial, böcker och broschyrer i lokalen. Kungl. Djurgårdens förvaltning upplåter lokalen utan ersättning. För att informationen ska nå fram, bl.a. påminnelser om medlemsavgift, kallelser till mötet m.m. är det viktigt att medlemsföreningarna uppdaterar sina kontaktuppgifter fortlöpande.

Kontakterna med medlemsföreningarna har delats upp mellan styrelsens ledamöter.

Hemsida

Hemsidan har skötts av Bengt Rundquist, som är Förbundets webbmaster. Styrelsens medlemmar ansvarar för innehållet på olika sidor. Medlemsföreningar som inte har egna hemsidor kan ha en kontaktsida under Förbundets hemsida (idag 3 st). Antalet besök kan numera jämföras med antalet på stora, rikstäckande föreningars hemsidor. Under 2017 har totalt 83.220 (57.421) besök gjorts på hemsidan eller någon/några av dess undersidor. Unika besökare var 35.861 (18.800). Med unika besökare menas de som under mätperioden (månad) går in första gången på hemsidan. På listan över de mest besökta undersidorna ligger Om förbundet 1:a, In English 2:a Dokumentarkivet 3:a, Om kungliga nationalstadsparken 4:a och Gröna grannar 5:a. Hemsidan kan också nås via adressen www.kungliganationalstadsparken.se.

Hemsidan har för att kunna hållas aktuell uppdaterats **65 (74)** gånger under år **2017**. Hemsidan är nu (2018-02-19) uppe i sin 954 (889) utgåva.

Bengt Rundquist har startat ett utvecklingsarbete för att lägga över hemsidan till Wordpress.

Hemsidan kan också nås via adressen www.kungliganationalstadsparken.se.

Förbundet upprätthåller också hemsidan för konferensen Large Parks in Large Cities (www.largeparks.se). Där finns information från konferensen.

Årsmöte, föreningskonferenser och andra medlemsaktiviteter

Årsmötet hölls den 11 mars 2017 i matsalen på Polishögskolan i Sörentorp. Årsmötet föregicks av en guidad vandring runt f.d. I1:s kasernområde, numera utbildningsområde för poliser. Förste intendenten vid Armémuseum Thomas Roth, expert på militär arkitektur och befästningar, höll före årsmötesförhandlingarna ett mycket intressant och uppskattat föredrag om bland annat militär verksamhet och bebyggelse på och kring Sörentorp.

Vid årsmötet antogs styrelsens förslag till stadgeändringar föranledda av att parken numera heter Kungliga nationalstadsparken samt vissa andra följdändringar.

Efter årsmötet deltog ca. 40 personer i en buffémiddag. Som särskilt inbjuden gäst deltog Eivor Jihde, ur vars minnesfond för Elisabeth Jihde Världsnaturfonden tilldelat Förbundet för Ekoparken ett pris på 50.000 kr för "berömvärd och viktig gärning inom naturvården".

Årets guidade båttur gick av stapeln den 20 april med en nästan fullbokad båt. Båtturen gav en förlust på 1.698 kr.

Den 13 maj ordnades en föreningskonferens i form av en busstur på Järvafältet med ett antal stopp. Turen leddes av Allan Edblom. Ett uppskattat stopp var torpet Granskog där Gullan Edblom ordnat

lunch för deltagarna. Syftet var att informera förbundets medlemmar om Järvakilen och de många olika intrång i kilen som nu görs eller planeras.

Ytterligare en föreningskonferens hölls den 25 november på Skeppsholmen, med guidad tur runt Skeppsholmen, föredrag av Anders Bodin, Statens Fastighetsverk, och slutligen glögg i Oscar II:s skridskopaviljong.

Uppvaktningar

Miljöborgarrådet Katarina Luhr uppvaktades i januari rörande stadens inställning till parken. Stadens planer på att förbättra vattenkvaliteten i Brunnsviken diskuterades också, liksom miljöborgarrådets medverkan vid en eventuell framtida konferens kring parkfrågor. Andra kontakter har tagits med Trafikborgarrådet Daniel Helldén och Stadsbyggnadsborgarrådet Roger Mogert samt enskilda kommunfullmäktigeledamöter i Stockholm.

Vid två tillfällen har förbundet tillsammans med medlemmar ur Järfälla naturskyddsförening uppvaktat politiker i Järfälla. Vid dessa tillfällen har man träffat Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet i syfte att betona angelägenheten av att go-kart-banan trädplanteras, att Barkarbystaden inte byggs för nära Igelbäcken och att det planerade naturskyddsområdet längs igelbäcken görs tillräckligt brett och skogrikt.

Lagen

Tillämpningen av lagen lämnar en del övrigt att önska när det gäller Kungliga nationalstadsparken. Genom Ulf Sporrongs förmedling kunde förbundet anordna ett seminarium i maj 2016 tillsammans med Kommittén för Gustavianska Parken och Kungliga Vitterhetsakademien om den lagstiftning som ska skydda parken. Inläggen vid seminariet kommer nu att tryckas i en skrift från Kungliga Vitterhetsakademien.

Årligen rapporterar svenska regeringen till en kommitté som följer hur Århuskonventionen tillämpas av signatärländerna. Förbundet redovisade till regeringen sin uppfattning och påtalade ett antal brister. Regeringens sammanfattning till kommittén redovisar inte de brister vi påtalat.

Diverse utåtriktade verksamheter

Hagadagen firades samma dag som det är Gröna kilarnas dag, den 21 maj. I samband med att Haga-Brunnsvikens vänner ordnade Hagadagen arrangerade förbundet en cykeltur från Jakobsberg till Haga genom Järvakilen. Väl framkomna till Haga och Koppartälten ordnades där ett seminarium om Järvakilen och planerna på byggande på Norra och Södra Järva. Förbundet har träffat företaget Bygg-Vesta som engagerat arkitekten Ola Andersson för att skissera en framtida Järva stad som planerar norra och södra Järva ihop som en hel stad – med Järvafältet intäkt. I programmet deltog Ola Andersson, Barbro Århem, Kerstin Gustavsson (Trafikverket), Allan Edblom, Beatrice Sundberg, Naturskyddsföreningen Stockholms län m.fl.

Förbundet har tagit initiativ till och ingår en gruppering som heter Stockholms framtid. Där ingår Samfundet St Erik, Naturskyddsföreningen, Arkitekturupproret, hembygdsföreningar m.fl. Syftet är att diskutera hur dessa organisationer samfällt ska kunna driva stadsmiljöfrågorna, inklusive de gröna frågorna, mera effektivt.

Förbundet bidrog även i år finansiellt till den av Haga-Brunnsvikens Vänner anordnade ljusfesten runt Brunnsviken den 5 november. Förbundet deltog även i det fackeltåg som anordnas för att framhålla Norrtull som en lämplig placering av Nobel Center.

Nationaldagsgaloppen genomfördes den 6 juni. Henrik Waldenström representerade förbundet men gavs inte tillfälle att tala, så som förbundets representanter fått göra vid tidigare tillfällen.

Förbundet är representerat i länsstyrelsens Nationalstadsparksråd, dess Skötselutskott, Uppsiktsutskott och Kommunikationsgrupp.

Henrik Waldenström är förbundets representant i styrgruppen för information i besökscentret Visit Djurgården.

Henrik Waldenström har tagit fram förslag till kortfilmer om parken med stöd av Ekoparksfonden. Tanken är att filmerna ska läggas ut på Internet.

Förbundet var representerat vid minnesstunderna för såväl Erik Casten Carlberg som Greger Carpelan.

Internationell konferens, Large Parks in Large Cities

Förbundet har avrapporterat konferensen som hölls 2015 till Formas och redovisat hur anslaget på 200.000 kr använts. Pengarna som blev över från konferensen har kunnat användas för att påbörja en bok om stora parker. Vid årsskiftet var 17 artiklar om parker inskickade i mer eller mindre slutlig utformning. Ett mycket stort bildmaterial håller på att byggas upp. En "dummy" som visar hur boken är tänkt att se ut har tagits fram av Göran Dyhlén. Han har då använt en av de färdiga artiklarna.

Konferensens hemsida kan fortfarande besökas: www.largeparks.se.

Large Urban Parks – utmärkelse för stora parker – Urban Green Summit

Som ett resultat av konferensen Large Parks in Large Cities har en sektion bildats inom organisationen World Urban Parks. Den kallas Large Urban Parks och består av en kommitté där Richard Murray är ordförande tillsammans med irländskan Margaret Gormely samt av ett nätverk. Tre arbetsgrupper har bildats, en för att bygga en databas över stora parker och samla in och sprida goda exempel på skötsel, skydd och utformning av stora parker, en för att samla kunskap om värdet av stora parker och en för att propagera för stora parker. Mötena sker över Internet.

Världsnaturfonden låter Henrik Waldenström ägna 50 procent av sin tid åt World Urban Parks, vilket betyder 10 timmar i veckan. Henrik har därefter utsetts till Executive Officer för Large Urban Parks.

Förbundet är medlem i World Urban Parks (WUP). Det gör att alla förbundets medlemsorganisationer och individuella medlemmar kan bli medlemmar i WUP till halva priset. Medlemsavgiften för förbundet är \$350 per år. World Urban Parks organiserar en årlig världskonferens – i år var den i St Paul, USA och Richard Murray och Henrik Waldenström deltog (finansierades av ett anslag till konferensen) – samt årliga regionala konferenser – den europeiska var i år i England utanför Liverpool och där deltog Richard Murray (inbjuden som talare och betalade resan själv).

Tanken med detta arbete är att få internationellt stöd för stora parker och för Kungliga nationalstadsparken. Tidigare har WUP sysslat med mindre stadsparker, lekparker och idrottsanläggningar. Kommittén Large Urban parks har utarbetat och avser att under 2018 lansera en utmärkelse för stora parker.

Förbundet har tagit initiativ till att försöka anordna ett Urban Green Summit för internationella, ideella organisationer i syfte att driva frågan om grön infrastruktur i städerna.

Ny grön stad

Ny grön stad ett nätverk som förbundet är med i (och även varit med om att starta) och som omfattar ett 20-tal föreningar i Stor-Stockholm som alla kämpar för att slå vakt om en grön närmiljö

och ser det som ett legitimt inslag i stadsplaneringen. Detta samarbete har formaliserats i en aktionsgrupp som kallas "Ny Grön stad". Gruppen har arbetat fram en frågelista som ska tillställas alla partier i Stockholm inför valet.

Nationalstadsparksrådet – utveckling av parken

Rådet har under året sammanträtt två gånger. Den tidigare Landshövdingen, Chris Heister, som är ordförande, avgick och skulle ersättas av Tomas Bodström. Förbundet instämde i de omfattande protesterna mot detta med hänvisning till Bodströms inblandning i pensionsbolaget Allra. Därefter har regeringen utsett en ny efterträdare, Sven-Erik Österberg, som tillträder i februari 2018.

Förbundets representant är Richard Murray och Märtha Angert Lilliestråle är ersättare. Henrik Waldenström är ersättare för WWF:s representant och deltar ofta. Alla tre är ledamöter av Skötselutskottet. Anders Tranberg är där ersättare. Skötselutskottet sammanträder fem-sex gånger om året. Henrik Waldenström är ledamot av Uppsiktsutskottet. En Kommunikationsgrupp har bildats i vilken Henrik Waldenström ingår.

I Nationalstadsparksrådet har arbetet påbörjats för att planera användandet av de 100 miljoner kr som står till förfogande för parkens utveckling fram till 2022. För att naturvårdsåtgärder ska komma ifråga måste mark- eller fastighetsägare delta med 50 procent av finansieringen. Förbundet har påbörjat arbete med att utforma projekt och försöka engagera medfinansierare. Det gäller exempelvis stärkande av biologisk mångfald i parken, ekodukter och stadsodling längs Bergiusvägen.

Ett viktigt projekt gäller en programutredning kring Hagakullen.

Om inte naturvårdsåtgärder föreslås och får bidrag ur medlen riskerar pengarna att förbrukas på storslagna projekt som bro över Djurgårdsbrunnsviken och gång- och cykelbro över Ålkistan. Skötselutskottet har på förbundets begäran börjat uppmärksamma stränderna och sjöbottnarna i parken. Ett våtmarksprojekt har färdigställts vid Tivoli, som förbundet tror kan bli bra. Förbundet har deltagit i ett seminarium på brittiska ambassaden om bin, insekter och pollinering och stödjer Bi Urbans projekt att göra Nationalstadsparken till ett starkt område för pollinerare. Det kan bli ett projekt som delvis finansieras ur anslaget.

Barriäreffekter – Järvakilen

Järvakilen

Allan Edblom, Järfälla naturskyddsförening, har under året varit adjungerad medlem av styrelsen. Han bevakar frågor rörande Järvakilen. Förbundet har i skrivelse till Järfälla kommun kritiserat förslaget till naturreservatet söder om Säbysjön, längs Igelbäcken, som alltför smalt, för trädfattigt och med för hög bebyggelse tätt inpå. Förbundet har tidigare framfört att planeringen av naturreservatet och Barkarbystaden måste ske samordnat samt att Hästa Klack bör bli en del av naturreservatet.

Tillsammans med Naturskyddsföreningen i Järfälla har förbundet hävdade att förutsättningen för skapandet av Stäkets verksamhetsområde har varit att go-kart-banan vid Rotebroleden tas bort och området skogsplanteras. Starka krafter verkar nu för att go-kart-banan ska bli kvar.

En samarbetsgrupp för alla kommuner där Igelbäcken rinner igenom har bildats för Igelbäcken.

Ett friluftsbad kommer att anläggas vid Eggeby gård. Förbundet har inte haft några invändningar.

Järvastaden

Bygg-Vesta är ett byggföretag som vill ta ett helhetsgrepp på bebyggelsen runt Järvafältet och försöka skapa en sammanhängande stad – utan att störa grönkilen. Företaget hävdar tvärtom att det gröna höjer värdet på deras fastigheter. Bygg-Vesta har engagerat arkitekt Ola Andersson. Förbundet har förhoppningar om att ges tillfälle att följa detta arbete. Vårt syfte är att säkerställa de gröna delarna av planeringen.

Översiktlig planering

Stockholms översiktplan 2016

Förbundet svarade på remissen av översiktsplan för Stockholm och framhållit att den i stora stycken inte överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen för Kungliga Nationalstadsparken, den del som ligger inom Stockholm. Egendomliga och otydliga gränsdragningar, förslag till bostadsbebyggelse inom parken och Östlig förbindelse kritiserades. Att innerstaden fortfarande utgör ett huvudfokus för stadsutvecklingen kritiserades också liksom att ett antal av tidigare utpekade s.k. tyngdpunkter för stadsutveckling utanför innerstaden övergivits till förmån för endast tre fokusområden.

Konstgräs

Förbundets uppfattning är att konstgräs inte ska förekomma inom nationalstadsparken så länge miljöproblemen inte är lösta.

Plan- och byggärenden

Solna

Cykelstråk – ekodukt

Trafikverket planerar stråk för snabb cykling från Silverdal till Norrtull. Förbundet svarade att cykelstråken inte får inkräkta på Nationalstadsparken och att de med fördel kan ta utrymme på vägarna eftersom syftet är att minska biltrafiken. En besvärlig passage är väster om Polishögskolan i Sörentorp där ängsmark kan bli ianspråktagen. Över Bergshamravägen kan det komma att bli en ny bro. Den kan utformas för att också fungera som ekodukt. Risken är ekodukten genom sin utformning får en mycket begränsad effekt. Förbundet har i sitt remissyttrande krävt att ev. ingrepp i parken kompenseras med ordentliga ekodukter över E4, stambanan och Bergshamraleden.

Kv Växten

Företaget som driver verksamhet i f.d. Växtskyddsanstaltens lokaler i Bergshamra har fått planerna för parkeringsplatser på ängen framför byggnaden godkänd av länsstyrelsen. De boendes ansökan om prövningstillstånd hos Mark- och miljödomstolen har avvisats och bygget av p-platserna har kunnat utföras.

Trafikplats Bergshamra

Trafikverket har börjat planera för en ombyggnad av trafikplats Bergshamra vid Stocksundsbron. I förslaget ingår att göra en stor bergskärning. Förbundet har deltagit i samråd och förbundet skrivit ett samrådsyttrande som avvisar förslaget.

Vårdplan för Ulriksdals slottspark

Statens fastighetsverk har tagit fram en mycket ambitiös vårdplan för slottsparken. Förbundet är delvis kritiskt till ambitionerna att vara för renlärig vad gäller att återskapa barockparken och har meddelat detta till Fastighetsverket i ett yttrande.

Haga

Stallmästaregården

Anders Bodin Fastigheter AB, som tidigare har köpt Stallmästaregården, vill bygga till ca 40 rum och en konferensanläggning. Enligt Förbundet skadas därmed byggnadsminnet Stallmästaregården allvarligt. Genom förbundets överklagande stoppades detaljplanen av Mark- och miljödomstolen pga. att någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte var gjord. Fastighetsägaren har nu återkommit med i stort sett samma förslag. Under samrådet har Förbundet meddelat att det motsätter sig förslaget.

Förbundet har sökt upplysa såväl Solna som Stockholm om att Stallmästaregården och den intilliggande Norrtullstomten måste utformas på ett sätt som överensstämmer med områdets viktiga roll som entré till Hagaparken.

Norrtull

Förbundet har drivit idén att Nobel Center skulle kunna förläggas till Norrtull på den tomt som gemenligen brukar kallas "Bensinstationstomten". Frågan har drivits tillsammans med Kommittén för Gustavianska Parken och Haga-Brunnsvikens Vänner. Stockholms stads planer för tomten röjer tyvärr inte nu någon särskild uppskattning av platsen som del av parken och entré till Hagaparken. Ytan tas i anspråk för storskalig bebyggelse. Endast en grön strimma lämnas längs järnvägen. Märtha Angert Lilliestråle och Richard Murray uppvaktade stadsbyggnadsborgarrådet Roger Mogert i januari i detta ärende och träffade därefter stadsbyggnadskontorets två handläggare. Förslaget går ut på att skapa en värdig entré till parken, därtill med god tillgänglighet från Vasastaden. Nobelcentret skulle kunna utformas för att bidra till detta, samtidigt som möjligen en idrottshall med omklädningsmöjligheter för de som motionerar i parken skulle kunna rymmas på tomten. Ytorna kring ett Nobelcenter på denna plats har vidgats genom att staden planerar att frilägga tullstugorna och dra Uppsalavägen längre väster om dessa.

Norra Djurgården

Nedgrävning av kraftledning

Ambitionen är fortfarande att gräva ned kraftledningen på Norra Djurgården hela vägen. Arbetet har stått stilla under 2017, men kommer under 2018 att sätta igång. Stockholms kommun aktualiserar med anledning därav en storskalig bebyggelse längs Bergiusvägen.

Bergianska trädgården

Tanken är att järnvägsövergången vid Frescati/Bergianska trädgården ska ersättas med en planskild korsning. De alternativ som undersökts gör stora intrång i parken och har därför avvisats av Bergianska trädgården, Haga-Brunnsvikens vänner och av Förbundet. Dessa organisationer samverkar för att få till stånd en så hänsynsfull lösning som möjligt. Sverigeförhandlingen har aktualiserat att Roslagsbanan skulle kunna dras i tunnel från Albano till Centralen. Förlängs tunneln till Ålkistan skulle problemet vara löst. Om företaget Plantagen skulle flytta ut ur trädgården skulle problemet med stora lastbilar reduceras.

Lidingöbro värdshus

Byggandet av ett hotell och spa har nu stått still mycket länge. Bygglov gäller i två år och borde nu ha löpt ut. Förbundet har mycket svårt att få information om vad som händer och har påtalat ärendet i Nationalstadsparksrådet vid ett par tillfällen. Stockholms stad agerar extremt passivt. Förbundet har tillskrivit Stockholms stads revisorer med en begäran att dessa borde granska kommunens hantering av ärendet. Ärendet har tagits upp av revisorerna för eventuell granskning. Förbundet har fortlöpande kontakt med boende i området.

Spårväg city

Förslaget att dra spårvägen vidare från Djurgårdsbron via Oxenstiernsgatan har stått still ett tag p.g.a. pengabrist, men förefaller nu ta fart igen. Förbundets inställning är att inte acceptera några intrång i grön mark och att helst gräva ned spårvägen.

Albano

Förbundet invände när Akademiska hus önskade frångå detaljplanen. De svängda fasaderna och utskjutande taken anser Förbundet bidrar till att mjuka upp den väldiga volymen mot Brunnsviken. Referensgruppen som startades förra året på initiativ av förbundet har sammanträtt tre gånger under året. Från förbundets sida ingår Anders Tranberg, Märtha Angert Lilliestråle, Henrik Waldenström och Richard Murray. I referensgruppen ingår också Haga-Brunnsvikens Vänner, Kommittén för Gustavianska Parken och Stockholm Resilience Centre. Även länsstyrelsen deltar ibland. Henrik Waldenström har talat inför projektgruppen om naturvärdena i parken och Christian Laine om kulturlandskapet. Förbundet verkar nu för att inom ramen för den antagna detaljplanen se till att intrång i park- och naturmark, bl.a. i Bellevueparken, blir så små som möjligt, att byggnader och anläggningar utformas för att fungera som spridningsväg för växter och djur mellan Bellevueparken och Lill-Janssskogen, för att inramningen mot Brunnsviken blir så hänsynsfull som möjligt samt att Roslagsvägen utformas som en trädplanterad boulevard i enlighet med detaljplanen.

Hjorthagstornet

Fastighetsföretaget Oscar Properties planerade skyskrapa, som ska ersätta den 90 m höga gasklockan, får inte bli högre än den nuvarande gasklockan. Detta efter Mark- och Miljööverdomstolens dom. Gasklockan håller nu på att rivas.

Kv Ängsbotten

Förbundet har avstyrkt förslaget till detaljplan för kv Ängsbotten för att tillskapa alltför storskalig bebyggelse invid Ugglebacken. Förbundet har också framhållit möjligheten att här leda en spårväg från Norra Djurgårdsstaden på befintliga spår in mot staden på Värtajärnvägen.

Kolkajen

Den sista detaljplanen längs Husarviken innefattar byggande i vattnet – en ö med fyra kvarter avses skapas utanför stranden i Värtan. Förbundet har invänt mot detta eftersom det innebär ett prejudikat att bebygga Stockholms vatten. Detaljplanen ska ut på granskning under 2018.

Kv Väbeln, Studentbacken

Efter att länsstyrelsen upphävt detaljplanen med argumentet att spridningsvägen är svag och måste stärkas och inte får ytterligare försvagas, undanröjde regeringen detta beslut och fastställde detaljplanen. Den har därmed dock inte vunnit laga kraft. Boende, tvärs över gatan, har i flera års tid försökt stoppa detta projekt. Området är en del av den svaga spridningsvägen mellan Norra och Södra Djurgården. Förbundet har bistått de boende med råd. Kommunfullmäktige har antagit planen. De boende kommer eventuellt att överklaga planen.

GC-bro vid Ålkistan och vattenkvaliteten i Brunnsviken

Länsstyrelsen håller tillsammans med Solna och Stockholm på att undersöka möjligheterna att bygga en gång- och cykelbro över Ålkistan. Förbundet har lanserat ett alternativ i form av en sluss. På Slussportarna kan man gå och cykla. Ett alternativ är en färja som dras med vajer. En sluss skulle eventuellt kunna bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Brunnsviken. Kommunerna är genom EU:s vattendirektiv ålagda att förbättra vattenkvaliteten i Brunnsviken och avser fälla aluminiumsulfat och bygga sedimenteringsdammar. En stor summa pengar är redan anslagen för detta.

Södra Djurgården

Nobelhuset

Förbundet har motsatt sig förslaget till Nobelhus på Blasieholmen och framhållit att huset passar illa in i den inramning av Nationalstadsparken som staden här utgör. Förbundet hävdar att huset skulle komma att skada riksintresset Nationalstadsparken påtagligt och därmed vara olagligt. Förbundet samverkar tillsammans med Samfundet S:t Erik, Svenska Byggnadsvårdsföreningen, Stockholms Sjögård, Stockholm Skyline, Norrmalms Hembygdsförening och Europa Nostra i nätverket Bevara Blasieholmen – Flytta Nobelbygget. Förbundet har tillsammans med Kommittén för Gustavianska parken och Haga-Brunnsvikens Vänner föreslagit att Nobel Center byggs på tomten öster om Norrtull. Förbundet är medlem av Blasieholmens vänner. Henrik Waldenström ingår i valberedningen för nätverket. Richard Murray och Henrik Waldenström har talat vid ett antal offentliga möten.

Besökscenter

Förbundet deltar i en samordningsgrupp för information kring nationalstadsparken genom Henrik Waldenström. Världsnaturfonden sponsrar fortlöpande förbundets medverkan.

Djurgårdsbrunn

Förbundet har deltagit ett antal gånger i diskussioner med arkitekter och med byggherrens företrädare, Proventus ägare Robert Weil och dess vd Daniel Sachs. Förbundet motsatte sig till slut det framarbetade förslaget och förordade istället ett återuppbyggande av det gamla världshuset. Proventus övergav till slut projektet och sålde arrendet och fastigheterna till grannen väster om Djurgårdsbrunn.

Minnesvård över tsunamikatastrofens offer

En minnesvård planeras till Blockhusudden, nedanför Thielska galleriet. Platsen har varit given. Förbundet har deltagit i visningar av tävlingsförslag och även yttrat sig över dessa. Det förslag som vann och ska utföras – Gravitational ripples – är enligt Förbundet det bästa.

Gröna Lund

Planerna på stora åkattraktioner på tomten bakom Liljevalchs är tills vidare övergivna. Istället planeras en successiv utbyggnad av en småskalig stadsbebyggelse med restauranger. En ny detaljplan är ute på samråd.

Beckholmen

Det kommersiella varvet på Beckholmen vill bygga en mycket hög och stor verkstadsbyggnad på ön, något som förbundet motsatt sig. Under året har projektet stått still.

Österleden (Östlig förbindelse)

Sverigeförhandlingen har drivit Österleden (Östlig förbindelse) vidare, trots att Stockholms stads nuvarande majoritet har sagt att man inte vill bidra till finansieringen och att den föreslagna leden komplicerar bostadsbyggandet. Förbundet samarbetar Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Klimataktion för att stoppa projektet och ordnade en hearing på ABF-huset den 5 oktober.

Förbundet har yttrat sig över Trafikverkets nationella transportplan och därvid avvisat Östlig förbindelse.

Övrigt

Skuruparken

Skuruparkens vänner stod förra året mycket nära sitt mål – att få Skuruparken förklarad som naturreservat. Ärendet var överklagat till regeringen som underkände förslaget till naturreservat. Hela frågan måste nu tas om igen. Förbundet har i olika skrivelser stött Gunilla Ingmar och Skuruparkens vänner i deras kamp.

Framtiden

2018 avser styrelsen att arbeta främst med dessa frågor:

- Bevakning av att vid byggandet av 150.000 kvm universitetslokaler och studentbostäder i Albanoområdet hänsyn tas till inramningen av Brunnsviken och behovet av en grön spridningskorridor mellan Bellevue och Lill-Jansskogen . Stockholms stad måste förmås att leva upp till sina löften att förse Roslagsvägen med en trädallé och reducera antalet körfiler.
- Bensinstationstomten/Generalsbacken – att den utformas som en värdig entré till Nationalstadsparken från Vasastaden, dvs. över Norrtull och förbi Stallmästaregården och Tingshuset, eventuellt innefattande ett Nobel Center.
- Förhindra att tillbyggnader skadar byggnadsminnet Stallmästaregården.
- Stoppa Österleden
- Nationalstadsparksrådet och Skötselutskottet: möjligheter ges att få till stånd konkreta förbättringar och att påbörja arbetet med att utveckla skötseln på ett medvetet sätt för att gynna biologisk mångfald.
- Att se till att Länsstyrelsens informationsgrupp kommer att fungera som en stark sammanhållande kraft för arbetet i Nationalstadsparksrådet.
- Se till att stora evenemang respekterar och informerar om natur- och kulturvärden i parken
- Bevaka att snabbcykelvägen blir bra samtidigt som den inte skadar parken
- Återge Brunnsvikens vatten en godtagbar kvalitet
- Stoppa ytterligare bostadsbyggande i parken (Bergiusvägen, Norrtull, Kräftriket m.fl. platser)
- Bidra till återskapandet av experimentalfältet i en nutida tappning
- Skydda Järvakilen vid utvecklandet av Barkarbystaden och Järvastaden
- Att föra arbete med boken om stora parker i hamn
- Internationellt arbete med stora parker inom organisationen World Urban Parks
- Delta i arbetet med att dela ut utmärkelsen Large Urban Parks Award

Stockholm 2018-02-22

STYRELSEN

Richard Murray, Märtha Angert Lilliestråle, Bitte Liberg, Anne Murray, Bengt Rundquist, Gunilla Sterner Kumm, Torbjörn Schmidt, Ole Settegren, Johan Tamm, Lennart Tonell, Anders Tranberg, Henrik Waldenström